Fylkesmannen
i Nord-Trøndelag

Saksbehandler: Eldar Ryan
Tlf. direkte: 74 16 80 58
E-post: fmntery@fmnt.no

Deres ref.:

Vår ref.: 2012/7209

Vår dato: 26.09.2013

Arkivnr: 433.0

Dag Hallvard Ystgaard

7900 RØRVIK

Vedrørende søknad om utsetting av utenlandsk treslag, sitkagran, *picea sitchensis*, på eiendommen gnr.bnr 25/1 i Vikna kommune. Tillatelse m/vilkår og avslag.

Fylkesmannen tillater med hjemmel i «Forskrift om utsetting av utenlandske treslag for skogproduksjon», utsetting av sitkagran i bestandsområde A på eiendommen 25/1 i Vikna kommune, og avslår samtidig søknaden for bestandsområde, B jf. vedlagte kart.

Avslaget på område B er begrunnet med at sitkagran er vurdert i kategori «svært høg risiko» (SE) i Artsdatabankens Svarteliste, og at sitkagran vil kunne føre til uheldige følger for naturmangfoldet i et viktig naturområde, jf veilederen til forskriften om utsetting av utenlandske treslag. I tillatelsen for område A er det vektlagt at det ikke er registrert verdifull naturtype og naturmangfold nært opp til utsettingsområdet, og at det er replanting av eksisterende bestand som ikke øker samlet belastning. Tillatelsen er med vilkår.

Kategorien «svært høg risiko» (SE) i Svartelista medfører høy terskel for eventuell tillatelse.

Fylkesmannen mener generelt at det bør bygges opp bedre kunnskap om verdifulle naturtyper og spredningspotensial for sitkagran i Vikna kommune.

Fylkesmannen viser til søknad om utsetting av sitkagran (*picea sitchensis*), samt befaringer i Vikna den 5.06.2013. Det søkes om utsetting av i alt ca 5000 sitkaplanter. I søknaden er arealet oppgitt til å være ca 25 da, mens arealberegning fra nettstedet GINT viser et areal på ca 39 da. Utsettingen er angitt som to separate områder på vedlagt kart. Dette er bestander av sitka som er hogd, og som er søkt gjenplantet med sitka.

Saken er behandlet etter Forskrift av 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål (med ikrafttredelse 1. juli 21012), som er fastsatt med hjemmel i Naturmangfoldloven, samt veileder til forskriften av 1. oktober 2012.

Svaret er inndelt i generelle beskrivelser (del A), og behandling av søknaden (del B, C og D).

A. Generelle beskrivelser og vurderinger

Forskriften og utenlandske treslag
Forskriften om utenlandske treslag er vedtatt fordi utenlandske plantearter kan påvirke naturen i Norge negativt. Formålet med forskriften er å unngå at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet. Med utenlandske treslag menes arter eller underarter som ikke har sitt nåværende eller naturlige utbredelses-område i Norge. Artsdatabanken har satt opp ei liste over utenlandske arter, og vurdert hvilken risiko disse artene antas å ha for naturmangfoldet i Norge. Artsdatabanken har inndelt de fremmede artene i grupper fra lav risiko/ingen kjent risiko til arter med svært høy risiko.

Søknader om fremmede treslag skal vurderes i forhold til risiko. Hvis en utsetting kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet, så kan dette medføre avslag på søknaden. I begrepet naturmangfold inngår både biologiske, landskapsmessige og geologiske forhold. Områder som er viktige for friluftsliv vil kunne være en viktig del av det landskapsmessige mangfoldet. Med uheldige følger menes at verdifull natur i og utenfor utsettingsområdet kan antas å bli negativt påvirket. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil kunne medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Tillatelse kan gis på de vilkår som anses hensiktsmessig for å oppnå formålet med forskriften.

Søknadsplikten gjelder både for førstegangsplanting og gjenutplanting av utenlandske treslag.

Andre lovverk.
Utplanting og produksjon må også følge andre lovverk. Det vi si at hvis det skal produseres på dyrkajord, så må det til tillatelse til omdisponering etter jordloven, hvor kommunen er myndighet. Bestemmelser i- eller med hjemmel i skogbruksloven gjelder for utenlandske treslag så langt de passer, jf. veilederen s. 5.

Sitkagran.
Sitkagran er et nordamerikansk treslag, med utbredelse på vestkysten av fjellene fra det nordlige California til Canada og Alaska. I Amerika kan treet bli svært stort, over 90 meter høyt. I enkelte områder danner sitka fertile hybrider med hvitgran (*picea glauca*), en mellomform som kalles lutzgran. Sitka er mer tilpasset kystklima med vind, høy nedbør og milde vintre en vanlig gran, og er tolerant for salt. Sitka vokser således i kystnære områder hvor vanlig gran ikke vil trives.

Sitka har god spredningsevne og gror godt på ulike markslagstyper. Kongleproduksjon starter i ung alder, ca 20 år, og den har gode kongleår i 3-5 års intervaller. Sitka etablerer seg lett på mineraljord og tynne mosedekker, og har god spiring på stubber, rothalser og råtnende trestammer. Sitka kan trives på drenert torvmark, men sturer der det blir vedvarende fuktighet, som på vanlig torvmark. Størst tetthet av frøplanter finnes gjerne på forstyrret mark med blottlagt mineraljord, som vegkanter, hogstflater og jordekanter. Enkeltindivider og selvsådde planter er observert i en lang rekke naturtyper rundt plantefelt. Sitkagran er oppført i kategori «svært høg risiko» i Artsdatabankens Svarteliste.

Artsdatabanken anslår at sitkagran kommer til å være i norsk natur i uoverskuelig framtid.

Sitka i skogbruket
I Norge anslås det å være ca 550 000 da med sitkagran (sammen med lutzgran) noe som er ca 0,5% av produktivt skogareal. Sitka er plantet både i forbindelse med skogproduksjon og leplanting. Det er mest sitka i Nordland med ca. 130 000 da. Andre fylker med betydelig mengde sitka er Hordaland, Rogaland og Møre og Romsdal. Hovedårsaken til å benytte sitkagran i skogbruket er dens evne til å produsere volum i kyststrøkene.

Nord-Trøndelag har mindre skogarealer med utenlandske treslag sammenlignet med andre kystfylker. Vikna, Flatanger og de ytre deler av Nærøy er kommuner hvor det ble benyttet utenlandske treslag i forbindelse med skogreisingen på 60-70-tallet. Ofte skjedde skogreisingen på små avgrensede arealer som i dag kan framstå som urasjonelle ut fra dagens driftssystem i skogbruket. Sitkabestand kan imidlertid oppnå stort volum pr areal- og tidsenhet noe som gjør at de driftsmessig ikke blir så urasjonelle som utstrekningen kunne tilsi. Konkrete arealdata på sitka i nordtrønderske kommuner mangler.

Pr i dag går sitka i Nord-Trøndelag i all hovedsak som massevirke til Norske Skog på Skogn.

Sitkagran har europeisk godkjenning som konstruksjonsvirke og er også godkjent som konstruksjonsvirke etter Norsk Standard og som utvending kledning, men foreløpig er det ikke større aktører som etterspør sitka i det norske skurlastmarkedet.

Sitka er også trukket inn i vurderinger av skog som en del av løsningen i klima-problematikken, både ut fra treets vekstegenskaper og som skogreisning på nye areal i kystområder. I Stortingsmelding nr. 21 (2011-2012) Norsk klimapolitikk heter det at nyplanting på nye areal må skje ut fra definerte miljøkriterier. I regionalt skog- og klimaprogram for Nord-Trøndelag heter det at i programperioden er det åpenbart mest effektivt å fokusere på strategier som berører hogst av gammelskog, fokus på foryngelse og intensivering av skogskjøtselen. Miljødirektoratet, Statens landbruksforvaltning og Skog og landskap har nylig levert en rapport med anbefalinger om skogplanting på nye areal som klimatiltak, herunder med forslag om kriterier i forhold til miljø.

Spredning av treslag.
Det er mange ulike studier på spredning av treslag generelt og sitkagran spesielt. Hanno Sandvik ved NTNU Trondheim har etter oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) oppsummert en del slike studier i rapporten "Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold", DN-Utredning 8-2012.

Her systematiseres spredning i *kortdistansespredning* og *langdistansespredning.* Kortdistansespredning er den "normale" spredning som følger syklusen med frøår, under "gjennomsnittlige" værforhold. Langdistansespredning opptrer i spesielle tilfeller, f.eks når frøsetting kombineres med spesielle værforhold, slik at frø kan føres langt avgårde. Det er betydelig forskjell mellom kortdistansespredning og langdistansespredning. Det anføres at det kan gå flere tiår mellom hver langdistansespredning.

Ulike studier har gitt forskjellige resultat. Her kan nevnes at i DN-utredningen er etter en empirisk studie spredningsavstand for 0,1% av sitkafrøene i 10m/s (frisk bris) beregnet til minst 1739 meter, og ved 20m/s (sterk kuling) 3477 meter. Noen frø vil føres lenger. Det anføres samtidig at kortdistansespredning generelt (for flere treslag) er 50-200 meter. I en rapport fra Skog og landskap er lengste spredningsavstand for sitka registrert til 80 meter. En annen undersøkelse viser få etableringer når avstand fra morbestand blir over 200 meter. I en

studie fra Høgskolen i Sogn og Fjordane (bacheloroppgave) over tre områder i Austrheim og Radøy kommuner beskrives en betydelig endring av kystlandskapet i områder hvor det er plantet sitka, at nåværende naturtyper går over til å bli sitkaskog og sitka sprer seg kraftig. Det fremkommer videre at små og tilfeldige plantefelt medfører mer spredning enn om plantefelt hadde vært større og sammenhengende.

Hovedkonklusjon i utredningen fra UNIT er at det er langdistansespredningen som er avgjørende for "invasjonspotensialet" for fremmede arter, dvs i hvilken grad nye arter på sikt sprer seg til nye områder. Altså er arters spredningsdynanikk både en faktor av hyppig kortdistansespredning, og mer sjelden langdistansespredning, hvor det er sistnevnte som er det avgjørende potensial. Samtidig kan det gå flere tiår mellom hver epoke med langdistanse-spredning, slik at aktuell observasjon av spredning kan være effekter av kortdistanse-spredning.

Ut fra dette anbefales det i utredningen minsteavstander for utsetting av fremmede arter fra sårbare områder. Denne minsteavstand er 5 km i hovedvindretning, og 2 km utenom hovedvindretning.

Risiko.
Sitkagran er tatt inn i Artsdatabankens «Norsk Svarteliste 2012», i kategori «svært høg risiko» (SE). Svartelista er ei liste over fremmede arter som kan utgjøre en risiko for det stedegne naturmangfoldet. Det er artene med høyest risiko for naturmangfoldet, i kategoriene «svært høg risiko» (SE) og «høy risiko» (HL), som utgjør svartelista. Svartelista er en faglig vurdering av risiko og ikke vurdering om artene er uønsket i Norge. Artsdatabanken anfører at det er myndighetene som tar stilling til om en art som sådan er uønsket eller ikke.

Sitka er tatt inn i svartelista på grunn av artens gode sprednings- og formeringsevner og herunder evne til å etablere seg i naturtypen kystlynghei. Spredningspotensialet varierer med terrenget, men på sikt vil sitka kunne spres til alle aktuelle voksearеal. Aktuelle naturtyper der den vil etablere seg er lynghei, beitemarkspreget skog og annen fastmark.

Kystlynghei regnes som blant våre mest truede naturtyper, og er i Artsdatabankens Rødliste kategorisert som «Sterkt truet». Årsaken er i stor grad endret bruk og påfølgende gjengroing, samt nedbygging av areal, arealbruksendringer og skogplanting langs kysten. Det finnes i dag diverse økonomiske stimuli for skjøtsel av kystlynghei. Kystlynghei er under vurdering som såkalt utvalgt naturtype.

Konsekvenser av sitkagran på naturmangfoldet er derved tosidig:

A. En trussel mot konkrete naturtyper på kortere sikt.

B. En endring av kystlandskapet på lengre sikt.

Fjerning av sitkagran.
Det er for tiden en del prosjekt på fjerning av siktagran, og flere rapporter finnes. Dette gjelder både sitka som er plantet i "uheldige" områder eller at sitka har spredd seg dit. Dette gjelder både naturvernområder, landskapsområder med kystlynghei og andre områder. Herunder nevnes planlagt prosjekt for å fjerne sitka fra øyer i Hordaland, fjerning av sitka fra naturreservat og klosterruiner på Tautra i Nord-Trøndelag, og fjerning av sitka fra ulike

naturreservat i Møre og Romsdal. Hvert år brukes betydelige beløp til restaurering av natur beplantet med- eller invadert av sitkagran.

At plantet sitka fjernes kan sammenlignes med annen restaurering av verdifull natur, herunder tilbakeføring av industriareal til våtmark, fjerning av deponi, eller at vedtatte utbyggings-planer tilbakestilles og ikke gjennomføres.

Sitkafrø har liten overlevelse over vinteren. Det betyr at hvis en bestand fjernes, så reduseres spredningspotensialet fra vedkommende bestand tilsvarende.

Forskrift og veileder sett i forhold til sitka
Forskriften som sådan og kriterier for vurdering er omtalt på side 1 og side 2 i dette brevet.

Veilederen til forskriften anfører videre at det normalt ikke vil være hjemmel til å tillate utsetting hvis en art er oppført med «svært høg risiko», og at myndighetene vil kunne gi tillatelse dersom det kun medfører minimal risiko for spredning, og at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i det aktuelle utsettingsområdet og i tilgrensende arealer vil være en viktig del av vurderingsgrunnlaget.

Tillatelse kan gis med de vilkår som anses hensiktsmessig for å oppnå formålet med forskriften.

Siden artsdatabanken kategoriserer sitkagran til «svært høg risiko» (SE), er treslaget utfordrende. Sitka er allerede til stede i Norge i betydelig omfang, og har en nisje i skogbruket. Artsdatabanken risikovurdering er vektlagt tungt i veilederen, samtidig som det ikke er etablert noe generelt forbud mot- eller stans av sitkautsetting i Norge.

Hver enkelt sak bør vurderes ut fra sine egne konkrete forutsetninger, med mulighet for både tillatelse og avslag, og beslutninger må bygge på god kunnskap om de aktuelle områder.

B. Søknaden - beskrivelse av området.

Generell beskrivelse
Det omsøkte utsettingsområdet ligger innenfor Steinsfjorden og i området mellom Årlivatnet og Langvatnet på Inner-Vikna i Vikna kommune. Dette området er som helhet et kystlandskap, med en mosaikk av berg og bergknauser, mellomliggende myrer og annen mellomliggende fastmark av ulike kategorier. Det er spredt bebyggelse og spredte områder med dyrkajord. Vikna har en god del av naturtypen kystlynghei, som regnes som sterkt truet av Artsdatabanken. Det er fra skogreisningstida på 1960- og 70 tallet en god del sitkagran i Vikna, spredt omkring i små bestand på ulike eiendommer.

I området finnes ulike kategorier av verdifull natur.

I den sørlige delen ligger Stormyra naturreservat, som ble opprettet i 1988. Naturreservatet omfatter et av de største gjenværende myrområdene på Vikna, og utgjør en del av et større åpent kystlandskap. Selve reservatet er ca 350 da, og består av flere forskjellige myrtyper, herunder såkalt atlantiske høgmyrer, hellende teppemyr, flatmyrelementer, og et minerotroft parti sentralt i området. Området har et betydelig antall kystarter. I naturreservatet inngår også soner av ulike kategorier fastmark, herunder areal med kystlynghei, og kantareal med bjørk.

Nord for naturreservatet er det et naturtypeområde, av kategorien «Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti». Dette er bl.a et tjern nedenfor selve Årlivatnet, med ulike former av fastmark og myr omkring seg. Til naturtypeområdet er også definert en del av Steinfjordelva nedover, som her renner rolig og delvis består av dype evjer. Steinsfjordelva fortsetter nedover utenfor det definerte naturtypeområde. Her ble det under befaringen observert biologisk rike livsmiljø langs elva.

Dette området med naturreservat, naturtypeområde og elveområdet utgjør som helhet et verdifullt naturområde. Området inngår også som et åpent kystlandskap med store sumkvaliteter. Området er blant de viktigste naturområder i Vikna.

Utsettingsområdet ligger hovedsakelig langs Steinfjordelva, men og med en «parsell» som ligger i en avstand inntil ca 160 meter fra elva. Utsettingsområdet har videre en avstand på ca 160 – 300 meter fra grensa til naturreservatet. To små bestand med sitka, ca i h.kl III, finnes mellom elva og naturreservatet, bl.a. i en minsteavstand på ca 35-40 meter fra nordgrensa til reservatet. Hogst av disse ligger derved sannsynligvis noe fram i tid.

I vest er det plantinger av sitka inn til fylkesvegen, som på sin side igjen grenser til reservatet, og avstander mellom plantinger og reservatet er under 30 meter. Det er også en del av det utenlandske treslaget bergfuru knyttet til området.

I nord sogner deler av utsettingsområdet til landskapet rundt Langvatnet. Dette er også et kystlandskap med tilsvarende mosaikk av bergknauser, myr, noe kystlynghei, og noen plantinger av både sitka og trolig vanlig norsk gran. Umiddelbart vest for Langvatnet, rundt Skjelåsvatnet, er det registrert et større naturtypeområde, Skjelåsmyra. Denne omfatter store flater med atlantisk høgmyrer, innslag av terrengdekkende myr langs sørspissen av Skjelsåsvatnet og noe rikmyrkilder ved innløpet til Skjelsåsvatnet. Best utviklet nedbørsmyr i den sørlige delen, dekker over 50% av myrarealet. Skjelsåsvatnet er grunt med rik vannvegetasjon, hovedsakelig flaskestarr og sjøsivaks langs kanten, hvit vannlilje i vannet. Området er en god fuglelokalitet. Noen plantefelt ligger nært opp til naturtypeområdet.

Befaringen på Vikna
Området ble befart den 5.06.2013. Det er laget eget referat fra befaringene.

Under befaringene ble det observert spredning av sitka på skogsmark, engmark, kystlynghei og på vegkanter og grøftekanter. Oppveksten av sitka på vegkant og grøftekant var omfattende. Spredningen ble observert ganske nært eksisterende og hogde bestand, og det ble ikke observert spredning i myrterreng. Det ble etter befaringsruta ikke observert spredning inne i selve Stormyra naturreservat, men det er oppvekst av sitka på fyllingskant som grenser til naturreservatet i sør. Denne sitkaen komme trolig fra bestanden som er på andre siden av vegen.

Observasjonene harmonerer godt med faglige beskrivelser av sitkaens egenskaper for kortdistansespredning.

Sitka på Vikna
Under aktiviteten med skogresining på 1960- og 1970 tallet ble det plantet en del sitka på Vikna, og står i dag som mange relativt små bestand rundt omkring på øya. Det er ingen samlet oversikt over sitka på Vikna i dag.

På bakgrunn av sitkagranas spredningsegenskaper vil de mange bestand kunne være utgangspunkt for en langsiktig og omfattende spredning av sitkagran på Vikna.

C. VURDERINGER.

Vurdering av sitka er kompleks. Det er et treslag i skogbruket med en viss utbredelse, skogbruksmessige egenskaper som både er positive (høy produksjon, salttolerant) og begrensende (foreløpig ikke lokale produksjonslinjer for skurtømmer), som nå er på Svartelista med «svært høg risiko» (SE), og med en veileder til Forskriften som langt på veg peker mot avslag og iallfall en høy terskel for tillatelse.

Fylkesmannen mener at det bør skje en kunnskapsoppbygging, både over tilstedeværelse av sitka i Vikna dag, verdifulle og sårbare naturtyper i nærområdene, og hva er den langsiktige konsekvensen av sitka – både ut fra dagens bestander og ulike scenarioer ved plantinger. Det er en kunnskap det nødvendigvis tar noe tid å få fram.

I mellomtiden foreligger søknad, som Fylkesmannen velger å behandle ut fra sine konkrete forutsetninger.

Det sørlige området er et verdifullt naturområde. Sitka i- og nært opp til dette området er en trussel mot naturmangfoldet her. Naturmangfold defineres både som biologisk, geologisk og landskapsmessig mangfold. At det er sitkaspredning på fyllingskant helt i grensa til naturreservatet understreker dette. Sitka vil nok ikke etablere seg inne på selve myra, men all fastmark er på sikt potensielle områder for sitkagran.

I det nordlige området er nærmeste registrerte naturtypeområde ca 700 meter unna utsettingsområdet, og adskilt fra området med en markant bergrygg. Det er ikke her konkret registrert samme verdier som i den sørlige delen. I avveiningen vektlegger fylkesmannen også at det er replanting av eksisterende felt som ikke øker samlet belastning. Dog opprettholdes spredningspotensial til andre steder på Vikna hvis sitka replantes.

Foreløpig oppsummering:

- Utsetting av fremmede treslag behandles etter «Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål», med tilhørende veileder, som definerer hjemler, muligheter og begrensinger for tillatelse og avslag på søknader. Eventuell tillatelse kan gis med de vilkår som anses hensiktsmessig for å oppnå formålet med forskriften. Skogbrukslovens hjemler gjelder så langt de passer for utenlandske treslag.
- Sitka er på Artsdatabankens Svarteliste, kategorisert til gruppen «svært høg risiko» (SE). Sitka sprer seg lett, og er spesielt en trussel mot naturtypen kystlynghei. Kystlynghei er i dag regnet som sterkt truet, på grunn av flere negative påvirkningsfaktorer.
- Sitka er til stede ofte som mange relativt små plantinger på kysten og som i dag kan framstå urasjonelle ut fra dagens driftssystem i skogbruket, men som produserer stort

volum pr. areal og tidsenhet, slik at de ikke blir så urasjonelle som utstrekning skulle tilsi. Sitka er trukket inn i debatten om skogreising som en del av tiltakene i klimaspørsmålet.

- Det er en god del bestander av sitka rundt omkring på Vikna. Noen oversikt over disse finnes ikke. Sitka vil spre seg fra disse bestandene og rundt omkring på Vikna. På grunn av sitkaens sterke spredningsegenskaper, vil spredningen over tid kunne bli omfattende.
- Det er betydelig med kystlynghei på Vikna. Kystlynghei er delvis kartlagt på Vikna, men noen fullstendig kartlegging finnes ikke.
- Den sørlige omsøkte parsellen grenser opp til/er en del av et meget verdifullt naturområde, med naturreservat, registrert naturtype og biologisk viktige livsmiljø langs Steinfjordelva.
- Den nordlige parsellen utgjør også en del av et markert kystlandskap rundt Langvatnet med ulike typer natur. Et viktig naturtypeområde er registrert i ca 700 meters avstand fra utsettingsområdet.
- Fylkesmannen mener det bør skje en kunnskapsoppbygging i forhold til sitkagran, kystlynghei mv. både på kysten generelt og i tilknytning til Vikna.
- For å vurdere framtidige søknader på Vikna trengs det bedre kunnskap både om kystlynghei generelt, eventuelt andre naturtype, samt nåværende bestand av sitka på Vikna, samt en vurdering både i forhold til dagens bestandsstruktur og med hensyn til kystnaturen (kystlynghei). Fylkesmannen behandler nåværende søknad ut fra sine egne forutsetninger.
- Vilkår som settes ved tillatelse medfører mindre risiko på kort sikt, men har begrensninger i avstand og tid, f.eks for langdistansespredning og for spredning til andre eiendommer.

C. VURDERING I FORHOLD TIL NATURMANGFOLDLOVENS PRINSIPPER OG VEDTAK.

Naturmangfoldloven har en del prinsipper som søknader (alle slags søknader som angår natur) skal vurderes etter. Nedenforstående er oppsummert vurdering på basis av beskrivelser og vurderinger tidligere i brevet:

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8).
Kunnskapsgrunnlaget, som basis for avgjørelsen er godt for den sørlige lokaliteten, og bra for den nordlige lokaliteten. Samlet sett for Vikna er ikke kunnskapsgrunnlaget godt nok.

Føre-var-prinsippet (§9).
Før-var-prinsippet er delvis ivaretatt gjennom avslag på det sørlige området, og at det knyttes vilkår til vedtaket på det nordlige området. Et vilkår er en bedret sannsynlighet for å hindre spredning på kort sikt, og ingen eksakt sikkerhet. Vilkår vil ikke være effektivt i forhold til langdistansespredning eller spredning over til andre eiendommer.

Samlet belastning (§10).
Påvirkning av naturen skal vurderes ut fra den samlede belastning økosystemet er- eller vil bli utsatt for. Det er en del sitka på Vikna fra før, og en samlet belastning eksisterer. Her legges til grunn at tillatelsen for det aktuelle område gjelder avvirket bestand, slik at samlet belastning ikke øker i forhold til i dag. Avslag på det sørlige søknadsområdet reduserer samlet belastning her.

Kostnader dekkes av tiltakshaver (§ 11).
Dette betyr at kostnader som følger av vilkårene skal dekkes av tiltakshaver, dvs her kostnader med å ta ut trær som måtte ha spredt seg, kostnader ved å ha egenkontroll med arealet.

Miljøforsvarlige teknikker og drift (§12)
Dette betyr generelt at driftsmetoder og teknikker skal i utgangspunktet ta mest mulig hensyn til naturmiljøet. Vi har ikke spesielle merknader angående dette i denne saken.

Vedtak: Tillatelse med vilkår og avslag.
Fylkesmannen vedtar følgende:

- Fylkesmannen tillater med hjemmel i «Forskrift om utsetting av utenlandske treslag, §5, med tilhørende veileder, utsetting av sitkagran, *picea sitchensis,* i bestand nr. A. på vedlagte kart. Tillatelsen er begrunnet med at det ikke konkret er registrert verdifull naturtyper og naturmangfold nært opp til utsettingsområdet, og at dette er replanting av eksisterende sitkafelt, og at samlet belastning ikke øker fra dagens nivå.

  Arealet på dette området er ca 24 da. Tillatelsen gis for areal og ikke i forhold til antall trær.

- Fylkesmannen gir med hjemmel i "Forskrift om utsetting av utenlandske treslag", §§ 5, 7, med tilhørende veileder, avslag på utsetting av sitkagran, i bestand B, på vedlagte kart. Avslaget er begrunnet med at sitka har gradering «svært høg risiko» (SE) i Artsdatabankens Svarteliste 2012, og at utsettingsområdet ligger innen- eller nært opp til et viktig naturområde, med naturreservat, naturtypeområde, biologisk rikt område langs Steinsfjordelva og et markant kystlandskap for øvrig, og vil medføre uheldige følger for naturmangfoldet i dette område, jf. veilederen til forskrift om utplanting av fremmede treslag.

  Avslaget gjelder ikke de sitkaplanter som ble plantet i området før forskriften trådde ikraft.

  Dette arealet utgjør ca 14 da.

  (Arealmålinger er gjort på nettstedet www.gint.no).

Vilkår knyttet til tillatelse
Tillatelsen for bestand A er gitt med følgende vilkår, jf §§ 7, 8, 9 10:

- Det skal føres kontroll med eventuell spredning, og trær som eventuelt sprer seg utenfor feltene skal fjernes. Det er grunneierens ansvar å følge opp dette.

- Det skal føres oversikt (internkontroll) over virksomheten (felt, utplantinger, spredninger), og eventuelle ansatte skal være kjent med vilkårene. Det er grunneierens ansvar å følge opp dette.

- Tillatelse med vilkår skal oppbevares, og det skal kunne dokumentere at vilkår er oppfylt. Det er grunneierens ansvar å følge opp dette.

- Ved overdragelse av eiendom, skal ny grunneier gjøres kjent med vilkårene som er knyttet til eiendommen.

Fylkesmannen er etter forskriften og delegasjon fra Miljødirektoratet tilsynsmyndighet, og kan kontrollere og føre tilsyn.

Andre treslag og andre areal.
Denne tillatelsen gjelder de konkrete areal, sitkagran og engangsplanting. Eventuelle andre utenlandske treslag, utvidet utsetting, nyplanting og andre areal krever ny søknad.

Klageadgang.
Dette er et forvaltningsvedtak og kan etter forvaltningsloven påklages. Miljødirektoratet er klagemyndighet. Eventuell klage bør begrunnes og sendes Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, innen 3 uker fra mottakelsen av dette brevet

Kunnskapsoppbygging.
Fylkesmannen mener at for å kunne vurdere eventuelle framtidige søknader om sitkaplanting på Vikna, så bør det skje en kunnskapsoppbygging. Både med hensyn til kystlynghei, andre viktige naturtyper, en oversikt over sitka på Vikna i dag og det spredningspotensial de eksisterende bestand medfører.

Kopi.
SABIMA og WWF-Norge har bedt om innsyn i de første saker om utenlandske treslag, og vedtaket oversendes derfor disse som kopi. Uansett har enhver innsynsrett, og kan kreve å få innsyn i forvaltningssaker, hvis ikke bestemte forhold medfører at saker er unntatt offentlighet. Saken oversendes rutinemessig i kopi til kommunen, som er myndighet innenfor skogbruks- og landbrukslovgivningen.

Hvis det er noen spørsmål, så bare ta kontakt

Med hilsen

Bjørnar Wiseth
miljøverndirektør

Eldar Ryan
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi:
Vikna kommune, 7900 Rørvik
SABIMA, Samarbeidsrådet for biologisk mangfold, Pb 6784 St. Olavs plass, 0130 Oslo
WWF Norge,PB 6784, St.Olavs plass, 0130 Oslo

Vedlegg
1 Kart Vedtak